

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr



Sláma na Jidášův oděv se musí provázat a stočit do dlouhého snopu.



Být Jidášem není snadný úkol – vysoká čepice překrývá chlapci i oči.



V každé vesnici trochu jinak

Podle křesťanské liturgie Jidáš označil polibkem Ježíše Krista, čímž ho vydal světské moci – a ukřižování. Ve velikonočním týdnu od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty, kdy se v kostelech nezvoní a zvony odlétají do Říma, obcházejí chlapci vesnici třikrát denně se řehtačkami. V dobách, kdy neměli velikonoční prázdniny, vstávali časně zrána už kolem páté, aby prošli celou Stradouň a stihli ještě autobusem dojet do školy ve čtyři kilometry vzdálené Vraclavi či dokonce až ve Vysokém Mýtu. Mímochoodem, v této podobě se dávný zvyk udržel třeba ve Zdíbech ležících nedaleko Prahy.

Na Vysokomýtsku jdou ale navíc ještě v sobotu – a s Jidášem. V každé ze zdejších vesnic se zvyk trochu odlišuje. Ať ve strojení, jednotlivých rolích mezi chlapci či popěvcích, které – jak dosvědčují zmínky ve starých zpěvnících – byly obecně známy už v 16. století.

V minulém století však měly tyto zvyky, které patří mezi nejstarší české velikonoční hry, mnohde namále, ať už vinou ateistické společnosti nebo nedostatku dětí.

Kdo velí? Velký pán

Jsme ve Stradouni, je sobota, půl desáté. Vyjíždíme od kravína, vozík s Jidášem, který drží trnový prut a nohy v teniskách courá po zemi, táhne Velký pán Jirka. To je po Jidášovi nejstarší z chlapců, který celou akci řídí a obvykle se o rok později sám stává Jidášem. V jiných

vsích se setkáme i s funkcí Malého pána či kaprála. Velký pán určuje, kde se bude recitovat a kde se roztácejí řehtačky. Dává také pozor na nejmenší hochy, aby se jim nic nestalo.

Chlapci sami dodržují přísné regule. Účast se zapisuje do sešitku a komu by se snad nechtělo jít brzy po ránu, má smůlu – při dělení „kořisti“ dostane výrazně méně. „V našich dobách se dokonce udílely tresty za neposlušnost,“ vzpomíná jeden z přihlížejících otců.

Za Jidášem pochoduje spořádaně deset kluků s řehtačkami. Roztácejí je naplno, není slyšet ani slovo. Jidášův táta hrdě obchází kolem, ale do rituálu se plete minimálně, vždyť je to záležitost chlapců. Celou anabázi však natáčí na video a občas se potřebuje



syna zeptat na správnou obsluhu kamery. Suverénní rady, které zaznívají zpod stvolů rákosu na vozíku, působí hodně kuriózně...

Ještě nejsme ani u prvních domků vesnice, když vedoucí chlapec zastaví a pískne. Rázem utichnou hrkačky a kluci spustí jednohlasně:

*Ó, Jidášu nevěrný,
cos to učinil,
žes svého mistra
Židům prozradil.
Za to musíš v pekle hořeti,
s Luciferem ďáblem
tam přebývat.
My školáci chodíme
a o dárek prosíme.*



Oblek z koudele na sobě mívá Jidáš ve Vraclavi.